

ГАРАДЗІШЧА ПЕРЫЯДУ РАННЯГА ЖАЛЕЗНАГА ВЕКУ (СМАЛЯВІЦКІ РАЁН, В. ТУРЫ)

Шыфр гісторыка-культурнай каштоўнасці (паводле [дзяржаўнаму спісу гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь](#)): 613В000587

Месцазнаходжанне: Смалявіцкі раён, в. Туры

Апісанне:

Гарадзішча перыяду ранняга жалезнага веку каля в. Туры Смалявіцкага раёна – помнік археалогіі ([613В000587](#)). Вядом з 1924 г. Абследван у 1979 г. і 1991 г.

Прыкладна з сярэдзіны 1-га тысячагоддзя да н.э. пачалася эпоха ранняга жалезнага веку. Людзі навучыліся здабываць і апрацоўваць жалеза, сыравінай для атрымання жалеза былі шырока распаўсюджаныя балотныя руды. Адкрыццё жалеза стала пачаткам тэхнічнага перавароту ў гісторыі чалавецтва.

У гэтыя часы развівалася падсечаная сістэма земляробства. Ссечаныя дрэвы спальвалі і попелам угнойвалі глебу. Некалькі гадоў запар такім чынам атрымлівалі добры ўраджай, вырошчвалі пшаніцу, проса, боб, гарох. Потым дзялянку пакідалі і пераходзілі на іншую.

У раннім жалезным веку сярэдняю частку Беларусі і ўсходнюю Літву насялялі носьбіты культуры штрыхаванай керамікі (назва паходзіла ад таго, што посуд пакрывалі штрыхоўкай), якая аформілася на базе мясцовай культуры эпохі бронзы. Гаршкі ляпілі вастраарэбныя і слоікападобныя. У тыя часы працягвала развівацца бронза-ліцейная справа. Шмат рабілі ўпрыгожванняў, сярод якіх фібулы (зашпількі для адзення), бранзалеты, скроневыя кольцы.

На гарадзішчах ранняга жалезнага веку людзі жылі ў пабудовах слупавой канструкцыі і ў паўземлянках, якія рабілі з бярэвення. Абаграваліся яны печкай-каменкай або адкрытым агнішчам. Жыхары такіх паселішчаў займаліся земляробствам, жывелагадоўляй, паляваннем і рыбалоўствам.